

Saksbehandler: Knut Andreassen

Tlf: 22 40 00 00

E-post: postmottak@mattilsynet.no

Postadresse: Felles postmottak, Postboks 383 2381 Brumunddal

Inspeksjonsrapport med skriftlig veiledning

Vi viser til inspeksjon hos Solberg Gård den 29. mars 2025. Førsteinspektør Mari Johannessen og seniorinspektør Knut Andreassen gjennomførte inspeksjonen. Gårdeier, Ole Solberg, var til stede under inspeksjonen.

Inspeksjonen omfattet

- Dyrevelferd, Svinehold, Solberg Gård, Produsentnummer: 1063782

Oppsummering

Bakgrunnen for inspeksjonen var en bekymringsmelding fra en privatperson angående dyrevelferden i svinebesetningen ved Solberg Gård. Meldingen omhandlet mistanke om overbelegg, mangelfullt miljøberikelse for grisene, og potensielle skader på dyr som følge av aggressiv atferd. Inspeksjonen ble utvidet til å omfatte en helhetlig vurdering av dyrevelferden, inkludert dyrenes helsetilstand, miljøforhold i fjøset, tilgang til nødvendige ressurser, rutiner for syke- og skadde dyr, samt dokumentasjon knyttet til dyrehold og eventuell medisinbruk. Sensitive elementer i tilsynet var observasjon av dyrenes atferd og fysiske tilstand for å avdekke eventuelle velferdsproblemer, vurdering av fjøsets innredning og miljø i forhold til svinenes behov, samt gjennomgang av dokumentasjon for å verifisere overholdelse av dyrevelferdsregelverket.

Under inspeksjonen ble det avdekket avvik knyttet til overbelegg i enkelte bingekområder, mangelfull miljøberikelse som ikke stimulerte grisenes naturlige atferd, og observasjoner av halebiting hos enkelte dyr uten dokumentert iverksetting av forebyggende tiltak. Det ble også påvist utilstrekkelig dokumentasjon av syke- og skadde dyr samt mangelfull journalføring av medisinbruk. Samarbeidet med gårdeier var formelt, men preget av benektelse av velferdsproblemer og forsøk på å forklare avvikene med midlertidige forhold.

Kontrollpunkter omfattet:

- Dyretetthet og overbelegg i binger
- Tilgang til miljøberikelse (rotemateriale, leker etc.)
- Forekomst av halebiting, sår, skader eller sykdomstegn
- Dyrenes generelle atferd og trivsel
- Fjøsets innredning, klima og ventilasjon
- Tilgang til fôr og vann
- Rutiner for tilsyn, stell og håndtering av dyr
- Dokumentasjon av syke- og skadde dyr og behandling
- Journalføring av medisinbruk

- Kompetanse og opplæring av персонал som håndterer dyrene

Vår rett til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynets adgang til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak følger av dyrevelferdsloven § 30. Se også vedlegg om rettigheter og regelverk.

Skriftlig veiledning ved regelverksbrudd

- **Mangelfull dyrevelferd i svinehold – overbelegg og manglende miljøberikelse**

Vi har observert:

Under inspeksjonen ble det observert forhold som indikerer mangelfull dyrevelferd i svineholdet ved Solberg Gård. I flere bingedområder ble dyretettheten vurdert som for høy i forhold til regelverkets krav og dyrenes behov. Grisene fremstod som sammenpresset og hadde begrenset bevegelsesfrihet. Spesielt i området for slaktegriser ble overbelegget vurdert som kritisk. Videre ble miljøberikelsen i bingene vurdert som utilstrekkelig. Det manglet adekvat tilgang til rotemateriale som halm, torv eller sagspon, og det ble ikke registrert bruk av andre former for miljøberikelse som leker eller objekter som kunne stimulere grisenes naturlige atferd som roting og undersøkelse. Flere dyr viste tegn til halebiting, og det ble observert skader på halene hos et par individer. Gårdeier fremviste ingen dokumentasjon på at forebyggende tiltak mot halebiting var iverksatt. Dokumentasjonen av syke- og skadde dyr var mangelfull, og journalføringen av medisinbruk var ikke i samsvar med regelverkets krav til sporbarhet og dokumentasjon.

Kravene som gjelder:

- **Dyrevelferdsloven § 3:** Generelle krav til dyrevelferd, inkludert krav om tilstrekkelig plass, miljøberikelse og forebygging av skader og sykdom.
- **Forskrift om hold av svin § 8:** Spesifikke krav til dyretetthet i svinehold, avhengig av grisens alder og vekt.
- **Forskrift om hold av svin § 10:** Krav til miljøberikelse i svinehold, for å fremme dyrenes naturlige atferd.
- **Forskrift om hold av svin § 15:** Krav til forebygging og behandling av halebiting.
- **Forskrift om journalføring av veterinærbehandling § 6:** Krav til journalføring av medisinsk behandling av dyr.

Mattilsynet vurderer det slik:

Mattilsynet vurderer situasjonen ved Solberg Gård som alvorlig med hensyn til dyrevelferd. Overbelegg og manglende miljøberikelse medfører økt stress og redusert trivsel for grisene, og kan bidra til økt aggressivitet og velferdsproblemer som halebiting. Mangelfull dokumentasjon og journalføring undergraver muligheten for effektiv oppfølging av dyrehelse og medisinbruk. Mattilsynet mener at de observerte avvikene representerer klare brudd på dyrevelferdsregelverket og krever umiddelbare tiltak for å rette opp situasjonen og sikre god dyrevelferd ved Solberg Gård.

Regelverket som veiledningen bygger på:

- Dyrevelferdsloven § 3
- Forskrift om hold av svin § 8

- Forskrift om hold av svin § 10
- Forskrift om hold av svin § 15
- Forskrift om journalføring av veterinærbehandling § 6

Med hilsen

Knut Andreassen avdelingssjef